

לפרשת כי-תצא (1)

א. רשימות של חוקים, ניסיונות התמודדות של הקהילה עם מקרי פגיעה ביחידים וביחידות שבתוכה. לפעמים, כשהחברה מתלבטת במי האשם, נחשפים לעינינו הפגמים והליקויים המוסריים, עליהם היא מושתתת.

ב. (כג) פִּי יִהְיֶה נֹעֵךְ בְּתוֹלָה מְאֹרְשָׁה לְאִישׁ וּמִצָּאָה אִישׁ בְּעִיר וְשָׂכָב עִמָּה : (כד) וְהוֹצֵאתָם אֶת שְׁנֵיהֶם אֶל שַׁעַר הָעִיר הַהוּא וְסָקַלְתֶּם אֹתָם בְּאֲבָנִים וְמָתוּ אֵת הַנֹּעֵךְ עַל דְּבַר אֲשֶׁר לֹא צָעֲקָה בְּעִיר וְאֵת הָאִישׁ עַל דְּבַר אֲשֶׁר עָנָה אֶת אִשְׁתּוֹ רָעָהוּ וּבִעֲרַת הָרַע מִקִּרְבָּךְ : [דברים כב, 23 – 24]

ג. כשאת אומרת 'לא', למה את מתכוונת?

למנה את מתכוונת, כשאת אומרת 'לא'?

האם ה'לא' הוא לא, ובאמת אולי הוא רק 'אולי',

אך לא כעת, או שה'לא' הוא רק 'עוד לא'

אולי הוא 'או' אולי הוא 'בוא'

כי את אומרת 'לא' כל כך בחן,

שהוא נשמע לי עוד יותר מזמין מ'כן' [דן אלמגור, מתוך: "כשאת אומרת לא"]

האמנם כך הוא? האמנם "לא" הוא "אולי"? האמנם "לא" הוא "בוא"? האמנם "לא" הוא "כן", ואף "עוד יותר מזמין מ'כן'"? אין ספק בליבנו שהפזמונאי כתב דברים שכתב בחיור, בקלילות ובבדיחות דעת, בוודאי בכישרון, ואולם מתגנב חשש אל לב כי יש שיראו בדבריו מורה דרך להליכות ולמנהגות, וכאומרים: ממנו נשמע וכן ננהג. ועל כך נאמר אנו, בלשון צלולה ובלא פקפוק וגמגום: כשאשה אומרת "לא", היא מתכוונת ל"לא" כמשמעותו בחיי יומיום וכהוראתו במילון. כך אשה, כך גבר, כך ילד, כך ילדה, כך זקן, כך זקנה, כך כל אדם. "לא" הוא לעולם "לא" ואין "לא" שהוא "כן". אין עיוור פיקח ואין שיכור פיכח. אין חכם טיפש ואין ותרן עיקש. אין שחור שהוא לבן, ואין לילה שהוא יום. והכל אם מדברים אנו בלשון בני אדם. "לא" הוא "לא". אשה האומרת "לא", והגבר מתייחד עמה על אף אותו "לא", הייחוד הוא שלא בהסכמתה, והמעשה הוא מעשה אינוס.

[השופט מישאל חשין, מתוך: מדינת ישראל נ' בארי, פ"ד מח(1)385, פס"ד שמרת"]